

Sygnatura akt III U 904/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 21-01-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 15-01-2015r. w Koninie

sprawy **P. K. (1)**

z udziałem zainteresowanej K. K.

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K.**

o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia

na skutek odwołania **P. K. (1)**

od decyzji **Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K.**

z dnia 11-07-2014r. znak: (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywraca P. K. (1) termin do złożenia zaświadczenia właściwego Urzędu Skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2013r.

Sygnatura akt III U 904/14

UZASADNIENIE

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w K. decyzją z dnia 11 lipca 2014 roku, znak: (...) odmówiła przywrócenia terminu P. K. (2) do złożenia zaświadczenia z właściwego Urzędu Skarbowego o nie przekroczeniu kwoty należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2013.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odwołujący w terminie do dnia 31 maja 2014 roku nie udokumentował wysokości należnego podatku za rok 2013 z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, a brak jest z faktów i dokumentacji medycznej dostarczonej przez odwołującego powodów, które by w jakikolwiek sposób uzasadniały brak winy ze strony odwołującego w nieterminowym dostarczeniu dokumentu z Urzędu Skarbowego.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył P. K. (1) przyznając, że rzeczywiście w zakreślonym terminie nie udokumentował wysokości należnego podatku za 2013 rok, podnosząc jednocześnie, że okoliczność ta wyniknęła z faktu choroby matki oraz żony, która w tym okresie była w ciąży.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, iż odwołujący w terminie do dnia 31 maja 2014 roku nie udokumentował wysokości należnego podatku za 2013 roku. Organ rentowy uznał, że leczenie ambulatoryjne i szpitalne w roku 2013 i w okresie od 10 czerwca 2014 roku do 16 czerwca 2014 roku oraz ciąża żony odwołującego nie stanowią przyczyny uchybienia terminowi, gdyż przedmiotowe zaświadczenie z Urzędu Skarbowego należało dostarczyć do dnia 31 maja 2014 roku, a okresie od stycznia do maja 2014 roku matka odwołującego nie przebywała w szpitalu.

Organ rentowy wskazał, że odwołujący zaskarżoną decyzję otrzymał w dniu 22 lipca 2014 roku, a odwołanie wniósł w dniu 25 sierpnia, a więc nie zachował ustawowego terminu do wniesienia odwołania.

Sąd w oparciu o art. 477¹¹ k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanej żonę odwołującego K. K..

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Aktem notarialnym z dnia 9 kwietnia 2009 roku – umową przekazania gospodarstwa rolnego (...) przenieśli na rzecz P. K. (1) własność gospodarstwa rolnego o powierzchni (...)ha położonego w miejscowości C. H., gmina L.. Z tego też względu od dnia 2 kwietnia 2009 roku odwołujący podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W dniu 30 sierpnia 2013 roku P. K. (1) rozpoczął nadto prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie działalności usługowej wspomagającą produkcję roślinną.

Wobec tego organ rentowy decyzją z dnia 4 września 2013 roku, znak: (...) działając w oparciu o przepis art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników stwierdził spełnienie przez odwołującego warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej. Ubezpieczeniem tym została również objęta żona odwołującego K. K.. Decyzja ta zawierała m.in. informację o obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno- rentowe w podwójnej wysokości od miesiąca sierpnia 2013 roku oraz o konieczności złożenia w Kasie do dnia 31 maja każdego roku zaświadczenia naczelnika właściwego urzędu skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok miniony (punkt 3 informacji zawartej na odwrocie decyzji).

Odwołujący nie wypełniał ciążącego na nim obowiązku przedłożenia zaświadczenia o wysokości należnego podatku za rok miniony tj. za rok 2013 w określonym terminie.

Wobec tego organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 11 czerwca 2014 roku stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego dla odwołującego P. K. (1) od dnia 1 czerwca 2014 roku.

Odwołujący w dniu 25 czerwca 2014 roku zwrócił się do organu rentowego o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia dotyczącego należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za poprzedni rok podatkowy. Prośbę swa motywował trudną sytuacją rodzinną, podnosząc, że w tym okresie żona była w ciąży i chorowała i podlegała antybiotykoterapii, a ciąża była zagrożona. Ponadto matka B. K., która zajmowała się dokumentacją związaną z działalnością gospodarczą syna dwukrotnie przebywała w szpitalu. P. K. (1) przedłożył jednocześnie zaświadczenie o wysokości należnego zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych z Urzędu Skarbowego w S. i z zaświadczenia tego wynika, że podatek ten wynosi 765 zł oraz zaświadczenia leczenia matki B. K. oraz karty informacyjne dotyczące stanu zdrowia żony K. K..

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 lipca 2014 roku organ rentowy odmówił przywrócenia terminu P. K. (1) do złożenia zaświadczenia z właściwego urzędu skarbowego o nie przekroczeniu kwoty należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2013 wskazując, że brak jest dowodów, które by w jakikolwiek sposób uzasadniały brak winy ze strony odwołującego w nieterminowym dostarczeniu dokumentu z Urzędu Skarbowego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy zgromadzonych w toku postępowania i aktach organu rentowego, oraz w oparciu o zeznania odwołującego, zainteresowanej K. K. oraz świadka W. K..

Treść dokumentów, w oparciu o które Sąd ustalił powyższy stan faktyczny nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie było rozważenie, czy istnieją podstawy do przywrócenia odwołującemu terminu do złożenia zaświadczenia z Urzędu Skarbowego za rok 2013.

W pierwszej kolejności rozważenia wymagało, czy słuszny jest podniesiony przez organ rentowy zarzut wniesienia odwołania po terminie.

Zgodnie z treścią art. 477 (9) § 1 kpc odwołanie od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. W świetle § 3 powołanego artykułu sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego.

P. K. (1) przyznał, iż zaskarżoną decyzję matka B. K. odebrała w dniu 22 lipca 2014 roku, ale nie przekazała jej odwołującemu, gdyż w tym okresie chorowała i brała silne leki. Dopiero decyzja z dnia 30 lipca 2014 roku spowodowała przekazanie odwołującemu decyzji z dnia 11 lipca 2014 roku i wniesienie przez niego odwołania od tej decyzji.

Wniesione odwołanie złożone zostało po upływie zaledwie 3 dni i to przekroczenie terminu w ocenie Sądu uznać należy za nie nadmierne. Decyzja odebrana została przez matkę, która od dłuższego czasu była osobą bardzo schorowaną, cierpiącą.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r.poz. 1403 ze.zm) rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1)złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;
- 2)jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3)nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4)nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5)kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.528 zł(2).

2. Za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także:

- 1)wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono;
- 2)zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności ((...)).

3. Zaświadczenie albo oświadczenie, że nie została przekroczona kwota podatku dochodowego, o której mowa w ust. 1 pkt 5, rolnik lub domownik obowiązany jest złożyć w Kasie wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, chyba że ten rolnik lub domownik nie prowadził pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku podatkowym.

4. Zaświadczenie albo oświadczenie, że nie została przekroczona kwota podatku dochodowego, o której mowa w ust. 1 pkt 5, rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegający ubezpieczeniu, obowiązany jest także złożyć w Kasie do dnia 31 maja każdego roku podatkowego.

5. Niezachowanie terminu złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności.

6. Niezłożenie zaświadczenia albo oświadczenia, o których mowa w ust. 4, lub niezachowanie terminu do złożenia tego zaświadczenia albo oświadczenia, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z dniem, do którego rolnik lub domownik obowiązany był złożyć zaświadczenie albo oświadczenie w Kasie, chyba że ten rolnik lub domownik zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w sposób trwały lub okresowy przed upływem terminu na złożenie tego zaświadczenia albo oświadczenia.

7. Terminy określone w ust. 1 pkt 1 i ust. 4 mogą zostać przywrócone na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Jak wynika z przytoczonych przepisów kwotę należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za poprzedni rok podatkowy rolnik lub domownik obowiązany jest udokumentować zaświadczeniem właściwego naczelnika urzędu skarbowego i złożyć w Kasie wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, chyba że ten rolnik lub domownik nie prowadził pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku podatkowym (ust. 3 art. 5a powołanej ustawy).

Według ust. 4 art. 5a zaświadczenie właściwego urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 3, rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą lub współpracujący przy prowadzeniu tej działalności, podlegający ubezpieczeniu, obowiązany jest także złożyć w Kasie do dnia 31 maja każdego roku podatkowego.

Niezachowanie terminu złożenia zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z dniem, do którego rolnik lub domownik obowiązany był złożyć zaświadczenie w Kasie, chyba że ten rolnik lub domownik zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w sposób trwały lub okresowy przed upływem terminu na złożenie tego zaświadczenia (ust. 6).

Termin ten może zostać przywrócony na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych (ust. 7).

Termin ten zatem jest terminem prawa materialnego. Wskazuje bowiem czas, w jakim podmiot obowiązany jest dokonać czynności (złożyć zaświadczenia), której dokonanie w tym czasie pozostawi prawo podmiotu (podleganie ubezpieczeniu) w stanie niezmienionym zaś niedokonanie spowoduje wygaśnięcie prawa. Zgodnie bowiem z art. 5a ust. 6 powołanej ustawy niezachowanie terminu złożenia zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik obowiązany był złożyć zaświadczenie w Kasie.

Termin ten może zostać przywrócony, albowiem jak już wskazano ustawodawca zastrzegł taką możliwość w ust. 7 art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wobec udowodnienie, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Wskazać jednak trzeba, że pojęcie "zdarzeń losowych" nie może być utożsamiane z pojęciem "braku winy", o którym mowa w art. 58 k.p.a. (vide: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 listopada 2007 roku, IV SA/Wa 1904/07, LEX nr 424117).

Zdarzenie losowe, to zdarzenie, które nie było spodziewane, niezaplanowane, nieuchronne takie które przyniósł los. To zdarzenie, które uniemożliwiło stronie dopełnienie w terminie czynności. Zgodnie z ustalonym w nauce prawa poglądem przez siłę wyższą – według teorii obiektywnej należy rozumieć przyczynę zdarzeń, których nie można było uniknąć ani też uczynić nieszkodliwymi przez użycie środków leżących w granicach zwyczajnej zapobiegliwości. Zachorowania i choroby planowane są w okolicznościach charakterystycznych dla wystąpienia zdarzeń losowych. Choroba rolnika lub członków jego rodziny, która wymaga jego aktywności związanej ze sprawowaniem opieki może stanowić podstawę wniosku o przywrócenie uchybionego terminu.

Bezspornym jest, że odwołujący w ustawowym terminie do dnia 31 maja 2014 roku nie złożył wymaganego zaświadczenia o wysokości należnego podatku za rok 2013.

Z materiału dowodowego wynika, że zaświadczenie za rok 2013 złożył po terminie co skutkowało wydaniem zaskarżonej decyzji przez organ rentowy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe w postaci zeznań odwołującego oraz zainteresowanej K. K. oraz W. K. w ocenie Sądu wykazało, że uchybienie ustawowemu terminowi do złożenia zaświadczenia nastąpiło na skutek zdarzeń losowych. Wszelką dokumentacją dotyczącą prowadzonej działalności gospodarczej przez odwołującego zajmowała się matka B. K., która była i jest osobą bardzo schorowaną. Zachorowała w listopadzie 2013 roku, zaczęła chudnąć, nie mogła jeść, odczuwała wielkie bóle, a lekarze nie potrafili postawić prawidłowej diagnozy, dopiero od 2 miesięcy lekarze prawidłowo rozpoznali przyczyny stanu chorobowego B. K. - reumatoidalne zapalenie stawów. Żona odwołującego, która była od października 2013 roku z drugim dzieckiem w ciąży również miała problemy z ciążą, opiekowała się chorą teściową i swoim pierwszym 2 letnim dzieckiem. Dziecko urodziła (...)

Cała rodzina zajmowała się chorą B. K., jeździli do wielu lekarzy, by ulżyć chorej w bólu. (vide: zeznania k. 17 akt).

Sąd uznał, że sprawy rodzinne a zwłaszcza ciężka choroba matki odwołującego były tak absorbujące, że wyłączyła podejmowaniu jakichkolwiek innych czynności.

W konsekwencji Sąd stwierdził, iż w przypadku odwołującego przyczyny uchybienia terminowi do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego były spowodowane zdarzeniem losowym, mają charakter obiektywny i zewnętrzny.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Anna Walczak – Sarnowska